

Sensorveiledning sos 2300 våren 2021

Oppgave 1.

Det er 15 år siden datainnsamlingen til boka *Gatekapital* fant sted. I boka beskrives den åpne omsetningen av cannabis i Oslo. Redegjør for hvem som var selgere og skisser så kort det teoretiske rammeverket som ble utviklet i boka. Prøv så å finne tilgjengelige data (for eksempel fra Uteseksjonen i Oslo, politiet, avisartikler) om dagens åpne omsetning av cannabis i Oslo. Har dagens selgere mye til felles med dem som ble beskrevet i *Gatekapital*? Er det teoretiske rammeverket som ble utviklet fortsatt egnet til å forstå dem?

Her forutsettes det at kandidaten er i stand til å gjøre rede for hvem det var som solgte hasj (gutter med minoritetsetnisk bakgrunn), samt for nøkkelelementene i begrepet gatekapital, slik det defineres i boka *Gatekapital*, særlig på s 83-84. Det vil være en fordel om en også trekker inn noen av de forfatterne som det trekkes veksler på i bok (for eksempel William Whyte, Paul Willis, Elijah Anderson og Philippe Bourgois). Rammeverket hviler i høy grad på Pierre Bourdieu og det er nok nødvendig å nevne dette og å redegjøre for hva det innebærer for å oppnå en sterk karakter. Det vil også være rimelig å se gatekapitalen som en form for *motstand*, og da er det nærliggende med referanser til teori om subkulturer. Det forutsettes videre at kandidatene finner fram til relevant stoff for å belyse dagens åpne omsetning, og her vil både de forslagene som nevnes, men også andre være aktuelle. Dernest skal altså beskrivelsene fra *Gatekapital* (2007) sammenliknes med dem kildene gir av dagens situasjon. Det er vanlig å anta at selgerne har noen av de samme kjennetegnene, men at omsetningen har flyttet seg ned til område i nærheten av Vaterlandsparken. Men også andre svar kan nok gis og begrunnes godt. Det er heller ikke noe entydig svar på spørsmålet om det teoretiske rammeverket som ble utviklet i *Gatekapital* fortsatt er egnet. Noen vil antakelig argumentere for at det fortsatt er godt egnet, andre vil kunne hevde at det i dag er mangelfullt eller preget av utdaterte perspektiver. Kritiske lesninger bør premieres dersom de er godt begrunnet. For å oppnå en C må en kunne gi en grei redegjørelse for nøkkelbegrepene i boka og ha maktet å finne frem til noen greie kilder som kan belyse dagens situasjon samt make å gi en grei vurdering av om det har skjedd noen endringer. En B forutsetter et mer reflektert forhold til begrepet *gatekapital*, samt at en med rimelig sikkerhet klarer å forbinde det med de teoretiske inspirasjonskildene. Dessuten bør en ha gode data og en noe mer selvstendig vurdering av datakildene. Men merk at ikke alle har gjennomført et metodekurs, slik at en forutsetter ikke en drøfting av metodenes styrker og svakheter. Studentene har eksplisitt blitt gjort oppmerksomme på dette. For en A forutsettes at alle disse punktene er godt inne og at en dessuten har særlig høy grad av selvstendighet. Dessuten: Bra flyt, solid og balansert drøfting.

Oppgave 2.

For noen år siden ble de såkalte e-sigarettene introdusert i Norge. Finnes det ulike brukergrupper av e-sigaretter i Norge i dag? Du bør støtte deg til forskning, men kan i tillegg også bruke andre data (for eksempel nettsider, Youtube-videoer, avisartikler). Er det noen sammenheng mellom bruk av e-sigaretter og vanlig røyking? Bruk så sosiologisk teori om for eksempel subkultur, stigma eller symbolske grenser for å belyse forskjeller mellom de ulike brukergruppene av e-sigaretter.

Den sentrale teksten i pensum her er Tokle/Pedersens artikkel om bruk av e-sigaretter. Det er nærliggende å referere til denne, samt å kunne redegjøre for begrepene «cloud chasers» og «substitutes». Men det er også mulig å operere med andre typologier (disse to er selvsagt ikke hogd i stein), dersom en kan argumentere for det og legge frem data som understøtter det. Dersom en har klart å finne frem til andre artikler eller annen teori, vil det trekke opp. Det vil være rimelig å forvente en beskrivelse av disse to, evt andre, brukergrupper, og gi noen karakteristikk av dem, hvor for eksempel formålet med bruken, nåværende og tidligere røyking og avhengighet ol står i sentrum. Sammenhengen mellom e-sigaretter og røyking er gjerne tydelig for den gruppen som bruker dem som røykavvenning (de som kalles «substitutes») i artikkelen. Den er mindre entydig for den andre gruppen. I siste del av oppgaven forutsettes det at en trekker på ett eller flere av de teorifelt som antydes og makter å bruke det til å kaste lys over det materialet en har fremskaffet. Mest nærliggende er at det at en viser at «substitutes» eller liknende kategoriseringer hvor røykavvenning er i sentrum er mer knyttet til stigma enn andre kategorier og at det subkulturelle aspektet er tydeligere ved «cloud chaser»-pregende grupper. Men andre konklusjoner er selvsagt også mulige, dersom de begrunnes. For å oppnå en C må en kunne gi en grei redegjørelse for ulike brukergrupper av e-sigaretter, samt ha maktet å finne frem til noen greie kilder som kan belyse dagens brukere. En må også ha inne at spørsmålet om røykavvenning spiller en rolle, evt begrunne det dersom det ikke antas å ha noen betydning. En må også kunne redegjøre på en grei måte for det teoretiske rammeverket en skal bruke i siste del av oppgaven. En B forutsetter en nokså sikker bruk av teori, samt at en har funnet frem til gode data og en noe mer selvstendig vurdering av datakildene. Men merk at ikke alle har gjennomført et metodekurs, slik at en forutsetter ikke en drøfting av metodenes styrker og svakheter. Studentene har eksplisitt blitt gjort oppmerksomme på dette. For en A forutsettes at alle disse punktene er godt inne og at en dessuten har særlig høy grad av selvstendighet. Dessuten: Bra flyt, solid og balansert drøfting.

Willy Pedersen